

Näringsutskottets betänkande 2025/26:NU8

Förbättrad utformning av EU:s elmarknad

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i ellagen och lagen om elcertifikat. Lagändringarna syftar bl.a. till att anpassa svensk rätt till ändringar i EU:s elmarknadsdirektiv och till att minska antalet kvotpliktiga aktörer i elcertifikatssystemet.

Vidare avstyrker utskottet ett motionsyrkande som rör anvisade elleverantörer.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

I betänkandet finns en reservation (S, V, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:16 Förbättrad utformning av EU:s elmarknad.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

Utskottets överväganden.....5

 Förbättrad utformning av EU:s elmarknad5

 Utskottets ställningstagande.....7

Reservation8

 Anvisade elleverantörer, punkt 2 (S, V, MP)8

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....9

 Propositionen9

 Följdmotionen9

Bilaga 2

Regeringens lagförslag10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen

- a) antar regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857),
- b) godtar det som utskottet anför om regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat i de delar det avser 4 kap. 5 § och antar regeringens förslag i övrigt.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:16 punkterna 1 och 2.1.

2. Anvisade elleverantörer

Riksdagen avslår motion

2025/26:3550 av Fredrik Olovsson m.fl. (S).

Reservation (S, V, MP)

Stockholm den 11 november 2025

På näringsutskottets vägnar

Tobias Andersson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tobias Andersson (SD), Elisabeth Thand Ringqvist (C), Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Marianne Fundahn (S), Isak From (S), Kjell Jansson (M), Birger Lahti (V), Camilla Brodin (KD), Johnny Svedin (SD), Katarina Luhr (MP), Louise Eklund (L), Angelica Lundberg (SD), Daniel Vencu Velasquez Castro (S), Anna af Sillén (M) och Anette Rangdag (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:16 Förbättrad utformning av EU:s elmarknad och ett yrkande i en följdmotion. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslaget i motionen finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag återges i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendet och dess beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Näringsutskottet har överlämnat den formella behandlingen av en del av ett lagförslag till finansutskottet, nämligen förslaget till ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat i den del det avser 4 kap. 5 §. Denna paragraf är även föremål för ändringsförslag i proposition 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026 som bereds av finansutskottet. Överlämnandet har gjorts för att uppnå en lagteknisk samordning av lagförslagen. Näringsutskottet har dock svarat för den sakliga behandlingen av paragrafen.

Utskottets överväganden

Förbättrad utformning av EU:s elmarknad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ellagen. Riksdagen godtar det som utskottet anför om regeringens förslag till ändring i lagen om elcertifikat i de delar det avser 4 kap. 5 § och antar regeringens förslag i övrigt. Lagändringarna syftar bl.a. till att anpassa svensk rätt till ändringar i EU:s elmarknadsdirektiv och att minska antalet kvotpliktiga aktörer i elcertifikatssystemet. Riksdagen avslår ett motionsyrkande som rör anvisade elleverantörer.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Jämför reservationen (S, V, MP).

Propositionen

Inledning

I propositionen föreslår regeringen ändringar i ellagen (1997:857) för att genomföra EU:s elmarknadsdirektiv. Förslagen innebär bl.a. att elleverantörer med fler än 200 000 elanvändare ska kunna erbjuda avtal med fast löptid och pris. Elanvändare ska också få en sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren innan ett avtal ingås eller förlängs. Vidare föreslås att elleverantörer ska ha strategier för att minska risken för utebliven leverans, och nätföretag ska välja anvisade elleverantörer på ett rättvist, öppet och icke-diskriminerande sätt. En elleverantör får dessutom inte säga upp ett avtal eller begära att elöverföringen avbryts om frågan är föremål för tvistlösning utanför domstol.

Regeringen föreslår vidare att distributionsnätsföretags skyldighet att lämna information för att underlätta anslutningar utökas och att elleverantörers plikt att ta emot el förstärks. Det införs också krav på att nätföretag ska tillgängliggöra information om den el som levereras.

I propositionen föreslås även ändringar i lagen (2011:1200) om elcertifikat. Syftet är att minska antalet kvotpliktiga aktörer i systemet och att ge kontoföringsmyndigheten möjlighet att ta ut vissa typer av avgifter.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Anvisade elleverantörer

Av det reviderade elmarknadsdirektivet framgår att en s.k. sistahandsleverantör är en leverantör som har utsetts att ta över elleveranser till kunder till en leverantör som har upphört med sin verksamhet (artikel 2.24a). Sistahandsleverantörer ska utses genom ett rättvist, transparent och icke-diskriminerande förfarande (artikel 27a.1 andra meningen).

Sverige har ett system när det gäller sistahandsleverantörer i och med att det i ellagen finns bestämmelser om anvisade elleverantörer (9 kap. 3–10 §§). Där föreskrivs bl.a. att ett nätföretag ska anvisa en elleverantör till en elanvändare som saknar ett leveransavtal med en elleverantör. En anvisad elleverantör fungerar alltså bl.a. som en sistahandsleverantör i elmarknadsdirektivets mening. Det finns dock ingen reglering om förfarandet för att utse en sådan elleverantör. I propositionen anförs att det därmed är nödvändigt att reglera detta.

Regeringen anför vidare att det för närvarande pågår en grundläggande översyn bl.a. av systemet med anvisade elleverantörer och att inriktningen för den aktuella propositionen därför bör vara att införa den reglering som är oundgängligen nödvändig för att genomföra EU:s ändringsdirektiv. Regeringen föreslår därför att ett nätföretag ska välja ut en anvisad elleverantör på ett rättvist, transparent och icke-diskriminerande sätt. Företaget ska dessutom informera elanvändaren om hur elleverantören har valts ut.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:3550 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag om upphandling av anvisade elavtal av samma typ som gäller i Norge. Motionärerna framhåller att en sådan modell skulle innebära krav på regelbunden upphandling av ett anvisat elhandelsföretag. Motionärerna anför att ett upphandlingsförfarande skulle medföra att elhandelsföretag fick konkurrera om de kunder som inte gjort ett aktivt val, vilket i sin tur skulle kunna sänka elpriserna för dessa kunder.

Bakgrund och pågående arbete

I januari 2024 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur den svenska elmarknaden kan utvecklas och regleras. Syftet var att tydliggöra systemansvaret, att öka leveranssäkerheten och robustheten, att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar samt att ge fossila kraftslag och flexibla resurser marknadsmässig ersättning för de nyttor de bidrar med (dir. 2024:12). Till särskild utredare förordnades samma dag civilekonomen Bo Diczfalusy.

Utredaren fick bl.a. i uppdrag att

- föreslå på vilket sätt den finansiella elmarknaden, långsiktiga energiköpsavtal, kapacitetsmekanismer och stödtjänstmarknader kan utvecklas
- föreslå hur termerna systemansvarig för överföringssystem och systemansvarig för distributionssystem kan införas och tydliggöras
- föreslå hur marknadsaktören leverantör av balanstjänst kan regleras
- föreslå hur systemet med anvisade elavtal på slutkundsmarknaden kan avvecklas
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget slutredovisades i april 2025 i betänkandet Spänning i tillvaron – hur säkrar vi vår framtida elförsörjning? (SOU 2025:47). Betänkandet är remitterat, och utredarens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet tillsammans med remissvaren.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Regeringens lagförslag
- Anvisade elleverantörer.

Regeringens lagförslag

Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag, dock med den komplettering som föreslås nedan.

Bland lagförslagen i propositionen finns förslag till ändring i 4 kap. 5 § i lagen (2011:1200) om elcertifikat. Denna bestämmelse är också föremål för ändringsförslag i proposition 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026, vilken bereds av finansutskottet. För att uppnå en lagteknisk samordning av lagförslagen har denna paragraf överlämnats till finansutskottet när det gäller beredningen av riksdagens beslut om att anta paragrafen. Utskottet har dock gjort den sakliga prövningen av förslaget och tillstyrker det. Det anförda innebär att utskottet förordar att riksdagen godtar regeringens förslag till ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat i den del som avser 4 kap. 5 §.

Propositionen tillstyrks därmed.

Anvisade elleverantörer

I en motion som väckts med anledning av propositionen förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag som innebär att det införs ett krav på att anvisade elhandelsföretag ska upphandlas regelbundet. Som redovisats i det föregående bereder regeringen för närvarande Elmarknadsutredningens slutbetänkande som bl.a. behandlar frågan som anvisade elleverantörer. Utskottet ser ingen anledning för riksdagen att föregripa beredningsprocessen genom att uppmana regeringen att agera i denna fråga.

Motionen avstyrks därmed.

Reservation

Anvisade elleverantörer, punkt 2 (S, V, MP)

av Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Marianne Fundahn (S), Isak From (S), Birger Lahti (V), Katarina Luhr (MP) och Daniel Vencu Velasquez Castro (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3550 av Fredrik Olovsson m.fl. (S).

Ställningstagande

Elmarknadens avreglering bygger på att elkunderna ska vara aktiva och själva välja de elavtal som passar dem bäst.

Lokala nätmonopolbolag, som har leveransplikt för el, tillämpar sedan länge ett system med s.k. anvisade avtal för kunder som av olika skäl inte aktivt väljer en elleverantör. Det kan t.ex. gälla äldre personer som nyligen har flyttat. Syftet med systemet är att elbolagen ska få betalt för den el som används och att även passiva kunder ska få el levererad.

Vi har i det föregående ställt oss bakom propositionen där regeringen föreslår regler om att nätföretag ska välja ut anvisade elleverantörer på ett rättvist, transparent och icke-diskriminerande sätt. Vi är samtidigt medvetna om att det för närvarande pågår en översyn av elmarknaden där bl.a. systemet med anvisade elleverantörer ingår. I detta sammanhang vill vi därför understryka att inte alla kunder har möjlighet eller vill välja elleverantör och att det inte är rimligt att dessa kunder ofta får betala betydligt mer för sin el än de som gör ett aktivt val. Vi kan också konstatera att priserna för anvisade elavtal har ökat jämfört med priserna för rörliga avtal och att klagomålen från kunderna har blivit fler.

Därför anser vi att Sverige bör införa en reglering liknande den som finns i Norge, dvs. att det ska finnas ett krav på att anvisade elhandelsföretag upphandlas regelbundet. En sådan ordning skulle innebära att företagen fick konkurrera om de kunder som inte själva gjort ett val och att priserna därmed skulle sänkas för dessa kunder. Vi anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag i linje med det anförda.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännager för regeringen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:16 Förbättrad utformning av EU:s elmarknad:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857).
- 2.1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat.

Behandlingen avser godtagande av 4 kap. 5 § och antagande av lagförslaget i övrigt. Behandlingen av det lagtekniska antagandet av 4 kap. 5 § sker i annat sammanhang.

Följdmotionen

2025/26:3550 av Fredrik Olovsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma till riksdagen med ett förslag om upphandling av anvisade elavtal av samma typ som gäller i Norge, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om ellagen (1997:857)²

dels att rubrikerna närmast före 9 kap. 17 och 21 §§ ska utgå,

dels att nuvarande 9 kap. 17, 18 och 21–23 §§ och 12 kap. 1 a och 1 b §§ ska betecknas 9 kap. 23 b, 21, 17, 18 a och 18 b §§ och 12 kap. 1 b och 1 c §§,

dels att 1 kap. 4 §, 4 kap. 6 och 8 §§, 9 kap. 3, 5 och 16 §§, de nya 9 kap. 17, 18 a och 23 b §§ och 12 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 9 kap. 23 § ska sättas närmast före 9 kap. 18 b §,

dels att det ska införas 16 nya paragrafer, 3 kap. 48 a §, 4 kap. 4 a, 4 b, 6 a, 8 a, 8 b och 12 a §§ och 9 kap. 18, 22–23 a, 23 c och 29 a–29 c §§ och 12 kap. 1 a §, och närmast före 3 kap. 48 a §, 4 kap. 4 a, 4 b och 12 a §§ och 9 kap. 17, 22, 23 a–23 c, 29 a och 29 c §§ nya rubriker av följande lydelse,

dels att det närmast före 9 kap. 21 § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Skyldighet att erbjuda leveransavtal med dynamiska elpriser”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §³

Ord och uttryck i lagen har samma betydelse som i elsäkerhetslagen (2016:732).

I övrigt avses i lagen med

Acer: den byrå som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 713/2009 av den 13 juli 2009 om inrättande av en byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter,

aggregering: en sammanslagning av flera elanvändares förbrukning eller sammanslagning av producerad el för försäljning, anskaffning eller auktionering på elmarknader,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413, och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1711.

² Senaste lydelse av

9 kap. 18 § 2023:238

9 kap. 23 § 2023:238

12 kap. 1 a § 2022:596

12 kap. 1 b § 2022:596

rubriken närmast före 9 kap. 17 § 2023:238

³ Senaste lydelse 2023:238.

rubriken närmast före 9 kap. 21 § 2023:238

rubriken närmast före 9 kap. 23 § 2023:238.

aggregeringstjänst: en tjänst som förutsätter aggregering,
balansansvar: det ekonomiska ansvaret för att det nationella elsystemet tillförs lika mycket el som tas ut i en uttagspunkt eller att lika mycket el tas ut från systemet som det tillförs i en inmatningspunkt,

distribution: överföring av el för någon annans räkning genom ett lokalnät eller ett regionnät,

distributionsnätsföretag: ett nätföretag som innehar ett lokalnät eller ett regionnät,

dynamiska elpriser: priser som återspeglar de priser som vid varje tidpunkt gäller på spotmarknaderna med ett intervall som minst motsvarar frekvensen för avräkning på marknaden,

efterfrågefleksibilitet: att en elanvändare ändrar sin förbrukning jämfört med sitt normala eller nuvarande förbrukningsmönster som ett svar på marknadssignaler eller med anledning av att någon har antagit elanvändarens anbud att minska eller öka sin förbrukning mot en bestämd ersättning på en sådan organiserad marknad som avses i artikel 2.4 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1348/2014 av den 17 december 2014 om rapportering av uppgifter för att genomföra artikel 8.2 och 8.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi,

elleverantör: den som yrkesmässigt levererar el,

elmarknadsdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU, i den ursprungliga lydelsen,

elmarknadsdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1711,

energilagringsanläggning: en sådan anläggning i elsystemet som används för att i systemet skjuta upp den slutliga användningen av el till en senare tidpunkt än produktionstillfället eller för omvandling av elenergi till en form av energi som kan lagras, lagringen av den energin och den följande återomvandlingen av energin till el eller någon annan energibärare,

EU:s elmarknadsförordning: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el,

fastkraftsavtal: avtal om att under en angiven tid leverera en fastställd mängd el,

icke frekvensrelaterad stödtjänst: en stödtjänst som används av ett nätföretag för spänningsreglering i stationärt tillstånd, snabba inmatningar av reaktiv effekt, tröghet för upprätthållande av stabiliteten i lokalnät, kortslutningsström samt förmåga till dödnätsstart och till ödrift,

inmatningspunkt: den punkt på elnätet där en elproducent, enligt avtal med ett nätföretag, matar in el från en produktionsanläggning,

intäktsram: de samlade intäkter som en nätkoncessionshavare högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod,

konsument: en fysisk person som el överförs eller levereras till huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

laddningspunkt: ett gränssnitt där el kan överföras till ett elfordon i taget eller där batteriet på ett elfordon i taget kan bytas ut,

leveransavtal med fast löptid och pris: ett sådant avtal om leverans av el mellan en elleverantör och en elanvändare som garanterar oförändrade avtalsvillkor under avtalets löptid, men som kan innehålla en flexibel del inom ett fast pris, och där ändringar i den resulterande fakturan endast kan vara en följd av faktorer som inte bestäms av elleverantören,

leveranspunkt: en inmatnings- eller uttagspunkt,

lokalnät: ett ledningsnät som omfattas av en nätkoncession för område utan en lägsta tillåtna spänning,

nätföretag: den som bedriver nätverksamhet,

nätverksamhet: att med stöd av nätkoncession ställa en starkströmsledning till förfogande för överföring av el för någon annans räkning och vidta de åtgärder som behövs för överföringen,

regionnät: en ledning eller ett ledningsnät som inte ingår i ett transmissionsnät och som omfattas av en nätkoncession för linje eller av en nätkoncession för område med en lägsta tillåtna spänning,

små företag: företag som sysselsätter färre än 50 personer och vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år,

stödtjänst: en tjänst som behövs för driften av ett nätföretags elnät med undantag för hantering av överbelastning,

transmission: överföring av el för någon annans räkning genom ett transmissionsnät,

transmissionsnät: ett tekniskt och driftsmässigt sammanhängande ledningsnät som har en spänning om 220 kilovolt eller mer, sträcker sig över flera nätregioner i Sverige och länkar samman det nationella elnätet med elnät i andra länder,

transmissionsnätsföretag: ett nätföretag som innehar en ledning som ingår i ett transmissionsnät,

uttagspunkt: den punkt på ett elnät där en elanvändare, enligt avtal med ett nätföretag, tar ut el för förbrukning.

3 kap.

Information för att underlätta efterfrågefleksibilitet

48 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för nätföretag att göra information tillgänglig om

1. hur stor del av den el som leveras som är förnybar,

2. de växthusgasutsläpp som uppstår vid produktionen av den el som levereras,

3. prognoser för 1 och 2 för kommande leveranser,

4. den förnybara el som produceras och matas in i elnätet av egenanvändare och gemenskaper för förnybar energi, och

5. vilken potential som finns för efterfrågefleksibilitet.

4 kap.

Flexibel nätanslutning

4 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. krav på installation av effektregleringssystem och andra tekniska krav som ska vara uppfyllda för att en anläggning ska få anslutas till elnätet enligt ett avtal som innefattar villkor för att begränsa och kontrollera inmatning eller uttag av el, och

2. certifiering av effektregleringssystem.

Begäran om anslutning

4 b §

Ett distributionsnätsföretag ska göra det möjligt för innehavare av elektriska anläggningar att lämna en begäran om anslutning i elektrisk form.

6 §⁴

Ett nätföretag ska ha standardiserade rutiner för anslutning av *elproduktionsanläggningar* och energilagringsanläggningar. Sådana rutiner ska, så långt det är möjligt och ändamålsenligt, säkerställa en snabb och enkel anslutning.

Ett nätföretag ska ha standardiserade rutiner för anslutning av *elektriska anläggningar* och energilagringsanläggningar. Sådana rutiner ska, så långt det är möjligt och ändamålsenligt, säkerställa en snabb och enkel anslutning.

Ett nätföretag ska offentliggöra sina rutiner.

⁴ Senaste lydelse 2022:596.

6 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i de standardiserade rutiner som avses i 6 §.

8 §⁵

Ett nätföretag som har tagit emot en begäran om anslutning av en *elproduktionsanläggning* ska ta fram en tidsplan för sin handläggning av ärendet och lämna planen till den som vill ansluta anläggningen.

När uppgifter enligt 7 § andra stycket lämnas i fråga om anslutning av en *elproduktionsanläggning*, ska nätföretaget även ange en tidsplan för anslutningen.

Ett nätföretag som har tagit emot en begäran om anslutning av en *elektrisk anläggning* eller en *energilagringsanläggning* ska ta fram en tidsplan för sin handläggning av ärendet och lämna planen till den som vill ansluta anläggningen.

När uppgifter enligt 7 § andra stycket lämnas i fråga om anslutning av en *elektrisk anläggning* eller en *energilagringsanläggning*, ska nätföretaget även ange en tidsplan för anslutningen.

8 a §

Ett distributionsnätsföretag ska ge den som har begärt anslutning av en anläggning tydlig och transparent information om hur begäran behandlas och hur handläggningen går. Informationen ska lämnas inom tre månader från det att begäran har tagits emot och därefter minst en gång i kvartalet fram till dess att företaget slutligt tar ställning till begäran.

8 b §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kraven i 8 a §.

Information om tillgänglig kapacitet för nya anslutningar

12 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att distri-

⁵ Senaste lydelse 2022:596.

butionsnätsföretag ska vara skyldiga att offentliggöra information om tillgänglig kapacitet för nya anslutningar.

9 kap.

3 §⁶

Nätföretaget ska anvisa en elleverantör till en elanvändare som saknar ett leveransavtal med en elleverantör.

Nätföretaget ska anvisa en elleverantör till en elanvändare som saknar ett leveransavtal med en elleverantör. *Nätföretaget ska välja ut elleverantören på ett rättvist, transparent och icke-diskriminerande sätt.*

Den elleverantör som anvisas ska ha åtagit sig gentemot nätföretaget att leverera el till elanvändaren på skäligen villkor. Metoderna för att utforma leveransvillkoren ska framgå av avtalet mellan nätföretaget och elleverantören.

5 §⁷

Nätföretaget ska *utan dröjsmål* underrätta elanvändaren om

1. vilken elleverantör som anvisats enligt 3 §,
2. innebörden av en sådan anvisning, *och*

3. bestämmelserna i denna lag om byte av elleverantör.

Nätföretaget ska *snarast möjligt* underrätta elanvändaren om

2. innebörden av en sådan anvisning,
3. *hur elleverantören har valts ut, och*

4. bestämmelserna i denna lag om byte av elleverantör.

16 §⁸

En elleverantör som levererar el till en elanvändare *som enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) kan få skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el* ska på villkor som är skäligen ta emot den el som matas in från elanvändarens *produktionsanläggning*.

Första stycket gäller inte om elanvändaren har ingått avtal med någon annan om att ta emot elen.

En elleverantör som levererar el till en elanvändare ska på villkor som är skäligen ta emot el som matas in från elanvändarens *produktions- eller energilagringsanläggning*.

⁶ Senaste lydelse 2023:238.

⁷ Senaste lydelse 2023:238.

⁸ Senaste lydelse 2023:238.

*Innehållet i ett leveransavtal**21 §*

Ett avtal mellan en elleverantör och en elanvändare om leverans av el i elanvändarens uttagspunkt ska innehålla uppgifter om

1. elleverantörens namn, adress, telefonnummer och webbplats,
2. när avtalet träffas och vid vilken tidpunkt elleverantören planerar att påbörja leveranserna till elanvändaren,
3. den tid som avtalet löper på eller om det löper tills vidare,
4. vilka tjänster som avtalet omfattar,
5. elleverantörens åtagande gentemot elanvändaren,
6. villkoren för fakturering och betalning,
7. vad som gäller i fråga om förlängning av ett avtal som löper under en viss tid,
8. villkoren för uppsägning av avtalet och om avtalet kan sägas upp avgiftsfritt,
9. hur ersättningen beräknas vid uppsägning i förtid av ett avtal som löper under viss tid,
10. villkoren för ersättning om elleverantören inte uppfyller sitt åtagande enligt avtalet,
11. var elanvändaren kan hitta information om elleverantörens priser, övriga tjänster och villkor samt om konsumenträttigheter, och
12. hur tvistlösning utanför domstol inleds.

Elleverantören ska lämna information om avtalsvillkoren till elanvändaren innan avtalet ingås eller bekräftas, även i de fall avtalet ingås genom en mellanhand.

Elleverantören ska tillhandahålla elanvändaren en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren.

*17 §⁹**18 §*

Innan en elleverantör och en elanvändare ingår eller förlänger ett avtal om leverans av el i elanvändarens uttagspunkt ska elleverantören ge elanvändaren tillgång till en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren.

Elleverantören ska se till att elanvändaren lätt kan få tillgång till sammanfattningen under avtalets löptid.

⁹ Senaste lydelse av tidigare 21 § 2023:238.

22 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. att elleverantörer ska vara skyldiga att lämna viss information till elanvändare på sina webbplatser, i reklam eller på något annat sätt, *och*

2. vilka delar av avtalsinnehållet enligt 21 § som ska finnas med i den sammanfattning som elleverantörer ska tillhandahålla enligt tredje stycket samma paragraf och hur sammanfattningen ska tillhandahållas.

18 a §¹⁰

1. att elleverantörer ska vara skyldiga att lämna viss information till elanvändare på sina webbplatser, i reklam eller på något annat sätt,

2. vilka delar av avtalsinnehållet enligt 17 § som ska finnas med i den sammanfattning som elleverantörer ska tillhandahålla enligt 18 § och hur sammanfattningen ska tillhandahållas, *och*

3. att elleverantören ska vara skyldig att lämna ytterligare information i samband med att leverantören fullgör sina skyldigheter enligt 18 §.

Skyldighet att erbjuda leveransavtal med fast löptid och pris

22 §

En elleverantör som har leveransavtal med fler än 200 000 elanvändare ska kunna erbjuda elanvändare leveransavtal med fast löptid och pris med en löptid på minst ett år.

23 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kravet i 22 §.

¹⁰ Senaste lydelse av tidigare 22 § 2023:238.

Skyldighet att informera om möjligheter, kostnader och risker med leveransavtal

23 a §

Innan en elleverantör och en elanvändare ingår ett leveransavtal med dynamiskt elpris eller med fast löptid och pris ska elleverantören informera elanvändaren om vilka möjligheter, kostnader och risker som finns med avtalet.

Särskilt samtycke till dynamiska elpriser

23 b §¹¹

Innan en elleverantör och en elanvändare ingår ett leveransavtal med dynamiskt elpris ska elleverantören särskilt inhämta elanvändarens samtycke till de villkor som ett dynamiskt elpris innebär.

17 §

Innan en elleverantör och en elanvändare ingår ett avtal med dynamiskt elpris ska elleverantören informera elanvändaren om vilka möjligheter, kostnader och risker som finns med ett sådant avtal och särskilt inhämta elanvändarens samtycke till de villkor som ett dynamiskt elpris innebär.

Ett gällande elavtal får inte omvandlas till ett avtal med dynamiskt elpris utan att elanvändaren har fått den information som avses i första stycket och lämnat sitt samtycke.

Ett gällande leveransavtal får inte omvandlas till ett avtal med dynamiskt elpris utan att elanvändaren har fått den information som avses i 23 a § och lämnat sitt samtycke.

Förbud mot uppsägning av avtal och avbrytande av överföringen av el

23 c §

En elleverantör får inte säga upp ett leveransavtal eller begära att överföringen av el till en elanvändare ska avbrytas, om den omständighet som leverantören vill lägga till grund för åtgärden är föremål för

- 1. ett sådant klagomål som avses i 19 § och klagomålet inte har besvarats av elleverantören, eller*
- 2. tvistlösning utanför domstol.*

¹¹ Senaste lydelse av tidigare 17 § 2023:238.

Trots första stycket får elleverantören säga upp leveransavtalet eller begära att överföringen av el ska avbrytas, om elanvändaren har lämnat in klagomålet eller begärt tvistlösningen i otillbörligt syfte.

I 11 kap. finns bestämmelser om avbrytande av överföring av el till konsumenter.

Hantering av risker

29 a §

En elleverantör ska

1. ha strategier för att begränsa den risk som händelser på grossistmarknaden för el kan innebära för leverantörens förutsättningar att fullgöra sina åtaganden, och

2. vidta de åtgärder som är rimliga för att begränsa risken för utebliven leverans.

29 b §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. strategier och åtgärder enligt 29 a §, och

2. skyldighet för elleverantörer att göra stresstester för att bedöma strategier och åtgärder.

Prisreglering under en elpriskris

29 c §

Regeringen får meddela föreskrifter för viss tid om att priset för leverans av el till elanvändare inte får överstiga vissa nivåer, om Europeiska unionens råd har tillkännagett en elpriskris.

Föreskrifterna ska så snart som möjligt underställas riksdagen för prövning. Föreskrifterna upphör omedelbart att gälla

1. om de inte underställs riksdagen inom en månad från den dag då de beslutades,

2. om de inte godkänns vid riksdagens prövning, eller

*3. om riksdagen inte prövar
föreskrifterna inom två månader
från det att de underställdes.*

12 kap.

1 §¹²

Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter eller villkor som har meddelats i anslutning till lagen följs när det gäller frågor om driftsäkerheten hos det nationella elsystemet.

I övrigt utövar nätmyndigheten tillsyn över att lagen och föreskrifter eller villkor som har meddelats i anslutning till lagen följs. Tillsynen omfattar inte att 7, 10 och 11 kap. följs. När det gäller elleverantörers skyldigheter enligt 8 kap. omfattar tillsynen endast att elleverantörerna följer 8 kap. 40 §.

Nätmyndigheten är tillsynsmyndighet enligt EU:s elmarknadsförordning.

1 a §

Nätmyndigheten utövar tillsyn över att EU:s elmarknadsförordning och EU-förordningar som har antagits med stöd av den förordningen följs. Detta gäller dock inte om det följer av lag eller förordning att tillsynen ska utövas av en annan myndighet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2. Om ett nätföretag före ikraftträdandet har ingått ett avtal med en elleverantör, som i avtalet har åtagit sig att leverera el till elanvändare som saknar elleverantör, ska 9 kap. 3 och 5 §§ i den äldre lydelsen gälla för nätföretaget under avtalets återstående löptid vid ikraftträdandet.

¹² Senaste lydelse 2023:238.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 1 och 5 §§ och 6 kap. 7 § lagen (2011:1200) om elcertifikat ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

1 §¹

Kvotpliktiga är

1. elleverantörer,
2. elanvändare som använder el som de själva producerat om mängden använd el uppgår till mer än 60 megawattimmar per beräkningsår och har producerats i en anläggning med en installerad effekt som är högre än 50 kilowatt,
3. elanvändare i den utsträckning de har använt el som de har importerat eller köpt på den nordiska elbörsen,
4. elproducenter som producerar el i ett nät som används utan stöd av nätkoncession, om mängden levererad el uppgår till mer än 60 megawattimmar per beräkningsår och om elen yrkesmässigt levereras vidare till användare som tar ut elen på samma nät, och
5. elintensiva industrier som har registrerats.

5 §²

Vid beräkning av kvotplikten beaktas inte el som

1. matats in på det elektriska nätet i syfte att upprätthålla nätets funktion (förlustel),
2. en elleverantör har levererat till en elanvändare utan ersättning i enlighet med ett avtal om intrångsersättning, om leveransen sker vid en lägre effekt än 50 kilowatt (frikraft),
3. har använts i den industriella tillverkningsprocessen i en registrerad sådan elintensiv industri som avses i 1 kap. 2 § första stycket 8 a eller b,
4. får dras av eller återbetalas enligt 11 kap. 9 § första stycket 2, 3 eller 5 eller 13 a § första stycket 2, 3 eller 4 lagen (1994:1776) om skatt på energi, om elen har använts i en registrerad sådan elintensiv industri som avses i 1 kap. 2 § första stycket 8 c,
5. en elanvändare själv har producerat och använt, i en anläggning som har en installerad effekt om högst 50 kilowatt,
6. har använts i produktionen av el (hjälpkraft), eller

¹ Senaste lydelse 2017:813.

² Senaste lydelse 2017:1217.

7. en elanvändare själv har producerat och använt, om den använda mängden el inte uppgår till mer än 60 megawattimmar per beräkningsår.

Om kvotplikten för en elintensiv industri endast omfattar sådan el som inte ska beaktas enligt första stycket 3 eller 4 och övrig el inte överstiger 60 megawattimmar per år, beaktas inte heller den övriga elen vid beräkning av kvotplikten.

7. en elanvändare själv har producerat och använt, om den använda mängden el inte uppgår till mer än 1 200 megawattimmar per beräkningsår.

Om kvotplikten för en elintensiv industri endast omfattar sådan el som inte ska beaktas enligt första stycket 3 eller 4 och övrig el inte överstiger 1 200 megawattimmar per år, beaktas inte heller den övriga elen vid beräkning av kvotplikten.

6 kap.

7 §

För kontoföring och registrering av överlåtelser av elcertifikat får kontoföringsmyndigheten ta ut avgifter. Någon avgift får dock inte tas ut för registrering som sker när elcertifikat annulleras eller tilldelas en innehavare av en anläggning.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter för kontoföring och registrering av överlåtelser av elcertifikat.

Kontoföringsmyndigheten får ta ut avgifter för

1. kontoföring,
2. registrering av överlåtelser av elcertifikat, och
3. registrering som sker när elcertifikat annulleras eller tilldelas en innehavare av en anläggning.

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.